

Svenskt översättarlexikon för forskningsändamål: några utgångspunkter, resultat och funderingar

Textseminariet, SOL-centrum, Lunds universitet
24 november 2023

HANS LANDQVIST
INSTITUTIONEN FÖR SVENSKA, FLERSPRÅKIGHET OCH SPRÅKTEKNOLOGI

Upplägg

1. Svenskt översättarlexikon [SÖL] och några andra verk
2. Forskningssammanhang och teoretiskt ramverk
3. Material och metod
4. Några frågor, resultat och slutsatser
5. Några forskningsfunderingar inför framtiden

**Instämmanden,
ifrågasättanden och funderingar?**

1. Svenskt översättarlexikon och några andra verk

2009–2017/2018

Svenskt översättarlexikon

Översättare A–Ö | Temaartiklar | Översättarpriser | Kronologi | Språk |

Sök i lexikonet

2018–

SVENSKT ÖVERSÄTTARLEXIKON

ÖVERSÄTTARE TEMA PRISER KRONOLOGI SPRÅK LITTERATURBANKEN

SÖK

SVENSKT ÖVERSÄTTARLEXIKON

ÖVERSÄTTARE TEMA PRISER KRONOLOGI SPRÅK LITTERATURBANKEN

Lars Kleberg

- slavist
- professor emeritus
- översättare
- initiativtagare

BIBLIOTEKET
EPUBFILER
LJUD & BILD
SNABBSÖKNING
SÖK I TEXTERNA
PRESENTATIONER
DIKTENS MUSEUM
LITTERATURKARTAN
ÖVERSÄTTARLEXIKON
SHARED READING
DRAMAWEBBEN
SKOLAN
OM LB
LÄRARE
BIBLIOTEKARIER
ENGLISH DEUTSCH FRANÇAIS

SVENSKA
AKADEMIEN

Karin Boye (1900-1941)

INTRODUKTION ★ VERK ★ PRESENTATION ★ MER ★ SÖK I TEXTERNA

KARIN BOYE (1900–1941) drevs i sitt liv och sin dikt av en oavlätlig vilja till uppror och uppbrott, till rörelse och frihet. Tidigt i livet läste hon Schopenhauer och Nietzsche och brottades med frågor kring individens rätt till självbestämning, Guds rådighet över människan och existensens krav och tvång och normernas färdiga handlingsmönster. Boye debuterade med diktsamlingen *Moln* (1922). Hennes starkaste influenser kom från Gustaf Frödings graaldiktning, Vilhelm Ekelunds stränga allvar och Edith Södergrans kosmiska visioner. Skönhetsdyrkan, kampvilja och dynamisk rörelse var hos Boye, alltifrån första stund, starkt koncentrerade och stöpta i en säregen, stringent och egensinnig rytmisk form. I de därpå följande diktsamlingarna *Gömda land* (1924) och *Härdarna* (1927) manade dikterna, med grund i kristna motiv, till tapperhet, till seger, strid och offer. Boye var vid denna tid också medlem av *Clartés* redaktion och en av tidskriftens starkaste röster, såväl i debatt som i skönlitterära bidrag. Hon var också en av grundarna av tidskriften *Spektrum* (1931–33), i vilken hennes och Erik Mestertons översättning av T. S.

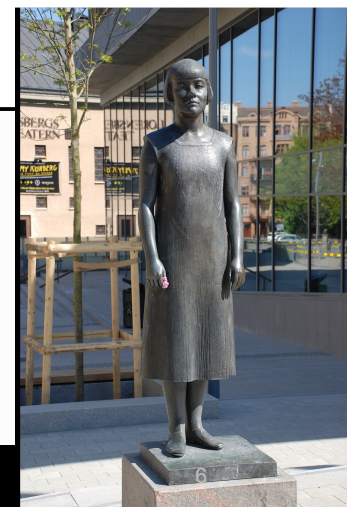
Bild ur Erik Mestertons samling, 1928. Göteborgs Universitetsbibliotek.

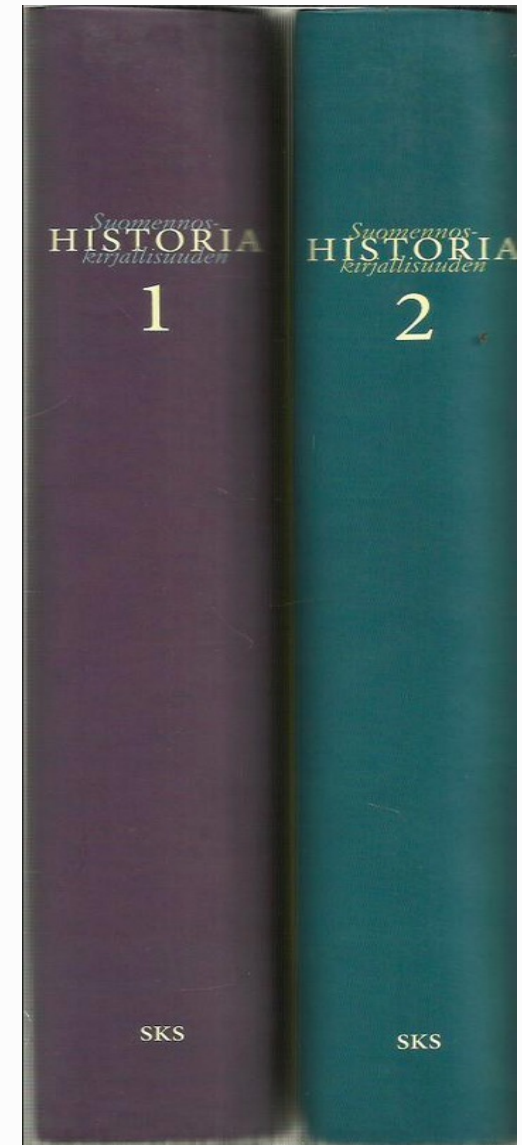
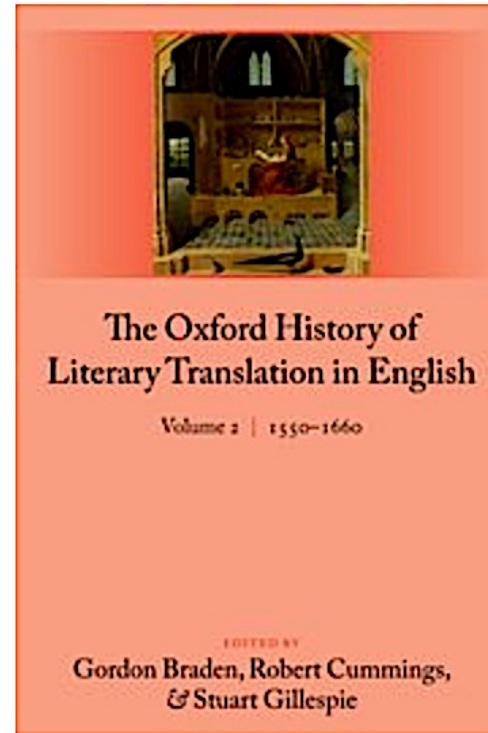
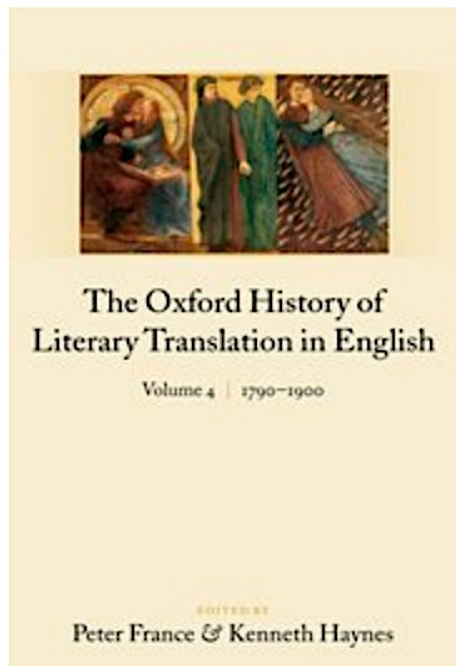
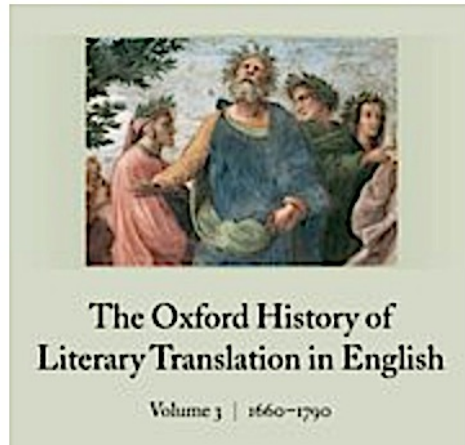
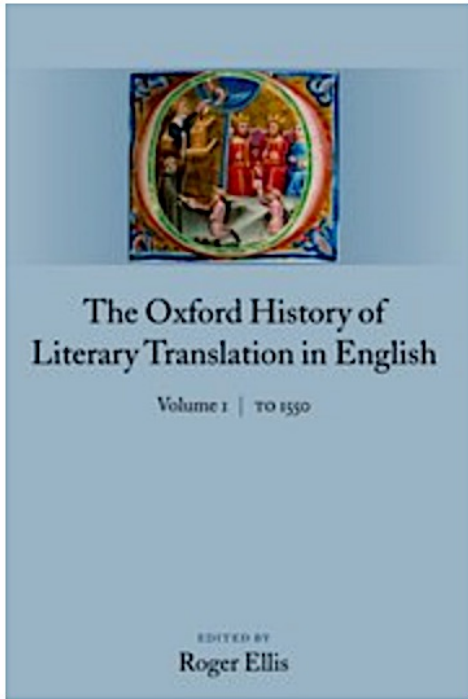
Karin Boye, 1900–1941

Författaren och översättaren Karin Boye föddes den 26 oktober 1900 i Göteborg som äldsta barn i familjen. Socialt sett tillhörde hon den övre medelklassen. På farsidan kom hennes släkt från Tyskland – dess anor kan spåras ner till 1100-talet – och hennes farfar Eduard Boye hade 1844 invandrat till Göteborg. Tyska var livet igenom Karin Boyes bästa andraspråk, även om hon själv hade sina dubier om nivån på kunskaperna. När hon bodde en tid i Tyskland skrev hon: "Nu umgås jag också rätt obehindrat på tyska – men det samma som modersmålet blir det aldrig, det är jag för lite språkbegåvad till. Min språkbegåvning räckte för ett språk, sen var det slut." (Karin Boye till Erik Mesterton 30/7 1932.) Det var dock från tyskan hon översatte allra oftast.

Foto: Anna Riwkin/Moderna Museet

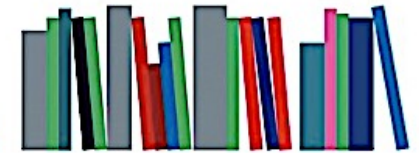

Dansk oversætterleksikon

Artikler A-A Sprog Om leksikonet Hvem står bag? Kontakt English

Search

Norsk Oversetterleksikon

VNLex

Vertalerslexicon voor het Nederlandstalig gebied

UeLEX Germersheimer Übersetzerlexikon

Turkish Translator Lexicon

Translation activity played a significant role in the 18th century in terms of a westernization and modernization of the Ottoman State. It was very influential in shaping political and scientific ideas as well as in spreading the ideas of the enlightenment age of the Ottoman period. These developments continued during the foundation years of Republic of Turkey. Those "secret heroes", translators, are less well known than the contributions they made to Turkish literature. Well, who were those translators? Whose works were translated? From which languages were they translated and when were they published and by which publishing firms?

This online lexicon *Türkçe Çevirmenler Sözlüğü: Dünya Edebiyatından Çeviriler*, we aim to compile lists of translators who enriched Turkish literature by means of translation, following the example of other lexicons, namely the Translators' Dictionary of Sweden, *Svenskt Översättarlexikon* (www.oversattarlexikon.se), and *Germersheimer Übersetzerlexikon* ([www.http://uelex.de](http://uelex.de)), which is being compiled at the German Department of the Faculty of Translation and Interpreting of Johannes Gutenberg University (Mainz/Germersheim), Germany. The idea of "Türkçe Çeviriler Bibliyografyası: Dünya Edebiyatından Çeviriler" (Bibliography of Turkish Translations: Literatures of the world in Turkish translation) has been also developed within the context of the GIP (Germanistische Institutspartnerschaft) partnership

SÖL: karakteristik och principer

”ett biobibliografiskt uppslagsverk med artiklar om **svenska** och **finlandssvenska översättare** från äldsta tid till idag.”

”I princip kan alla **betydelsefulla översättare till svenska språket** – hittills endast avlidna personer – sägas förtjäna en plats i vårt lexikon.” (Kleberg [www], tillagd fet stil)

Några avsteg från principerna för SÖL
(1) några få översättare från svenska
(2) några få översättare som är i livet

SÖL ska

- behandla **betydelsefulla översättare till svenska**, både **sverigesvenska** och **finlandssvenska**
- behandla översättare verksamma **under alla tidsperioder**
- behandla både **kända** och **okända översättare**
- behandla **skönlitterära översättare** liksom **översättare inom andra områden** (essäistik, filosofi, populärvetenskap, barnböcker) samt
- **synliggöra översättare och deras betydelse i samhället.** (utifrån Kleberg 2009, 2012, [www])

”Översättningarna är helt enkelt – brutalt uttryckt – halva vår nationallitteratur. Vad vore den svenska litteraturens utvecklingshistoria utan Hagbergs Shakespeare, Erland Lagerlöfs Homeros, Ellen Rydelius Dostojevskij, Warburtons Joyce, Irma Nordvangs Musil?”

(Birgitta Trotzig, Till översättningens lov, *Dialoger* 33 (1995), s. 7–9, citerad av bl.a. Kleberg [www])

Porträtt av Olof Södermark

Målning av Wilhelm Angeldorff

Foto: Lena Malm

Foto: Jan de Meyere

Karl-Rune Östlund, 1921–1979

Trots betydande insatser som redaktör och översättare var Karl-Rune Östlund en obemärkt figur i det svenska litterära livet under efterkrigstiden. Obemärkt eftersom han under så gott som hela sitt verksamma liv som redaktionschef vid B. Wahlströms förlag ansvarade för den kioskboksutgivning som av kritiker och kultursidor betraktades som en skamfläck i det svenska läsutbudet. Obemärkt också för att han som översättare framförallt arbetade med de författare som betraktades som de värsta av de värsta. Östlund översatte 25 böcker av Mickey Spillane, 26 av Peter Cheyney, över 40 av James Hadley Chase. Det förvånar knappast att den som arbetade med böcker som aldrig recenserades och avfärdades som "smutslitteratur" inte blev namnkunnig.

Foto: Iwan Morelius

Håkan Bergstedt, 1933–1967

Namnet Håkan Bergstedt tjänade som förlagspseudonym på Albert Bonniers förlag under cirka trettio år i mitten av

1900-talet. År 1933 köpte förlaget rättigheterna till *The Rasp* av Philip MacDonald i Anna Bagges översättning från Förlagsaktiebolaget Västra Sverige. *Brottet på Abbotshall*, som boken först hetat på svenska, reviderades och presenterades nu som *Minister mördad* i serien Bonniers detektivromaner, i översättning av Håkan Bergstedt. Efter några år blev pseudonymen åter aktuell till en översättning av Sven Barthel, året därpå till en av Knut Stubbendorff. Nu var Bergstedt etablerad översättare. År 1939 köpte förlaget från Framtidens förlag in Martin Andersen Nexøs *Pelle Erobreren* i Vera von Kræmers översättning från 1921–1922, detta i samband med att man skaffade rättigheterna till Nexøs memoarer från Danmark. Översättningen omarbetades av Ingeborg Essén innan den gavs ut av Albert Bonniers förlag med Håkan Bergstedt som angivet översättarnamn.

Roman från 1958, översatt av Staffan Andræ under pseudonymen Håkan Bergstedt.

”betydelsefulla översättare” =

- Översättare av ”kvalitetslitteratur”!
- Översättare som har en omfattande produktion?
- Översättare som når många läsare?
- Översättare som verkar utanför skönlitteraturens område?
- Översättare av verk som använder sig av flera modaliteter?

”Om fullständighet är det entydiga övergripande kriteriet för bibliografierna i lexikonet är frågan om urvalsprinciperna för artiklarna mer komplicerad.”

(Kleberg [www])

2. Forsknings-sammanhang och teoretiskt ramverk

Svensk översättnings- och översättarhistoria (1)

Hansson, Stina (1982), *"Afsatt på Swensko. 1600-talets tryckta översättningslitteratur"*

Torgerson, Sten (1982), *Översättningar till svenska av skönlitterär prosa 1866–1870, 1896–1900, 1926–1930*

Torgerson, Sten (1996), *Översättare av fiktionsprosa på den svenska bokmarknaden 1866–1900*

Hjelm-Milczyn, Greta (1996), *"Gud nåde alla fattiga översättare." Glimtar ur svensk skönlitterär översättningshistoria*

Monié, Karin (2008), *Ord som himlen når. Carl August Hagberg – en levnadsteckning*

Monié, Karin (2013), *Inte bara Walter Scott. Om översättaren Lars Arnell, framgångsrik, skuldsatt och landsflyktig landshövding*

Dahl, Alva (2021), *Slå rot i förvandlingen. Gunnel Vallquists liv och livshållning*

Svensk översättnings- och översättarhistoria (2)

NILS HÅKANSON

Pierre blev neukljov. Толстый, выше обыкновенного роста, широкий, с огромными красными руками, он, как говорится, не умел ходить в узкой одежде. Han var tjock som han var. Lap-rosa, širokij, s ogromnymi krasnymi rukami, on, kak govorit'sja, ne umel chodit' v uzkoj odezhe. Dolda gudar är en bok om allt som inte går förlorat i en översättning.

D'une taille peu ordinaire, carré des épaules, et maladroit à l'extrême, Pierre avait aussi, entre autres désavantages physiques, des mains énormes et rouges; il ne savait pas entrer dans un salon, encore moins en sortir comme il convient et ne savait pas dire ce qu'il voulait dire. Han var tjock, bred, med väldiga händer. Pierre var ej någon salongshjälte. Han kunde inte komma in i en salong och ännu mindre lämna den med iakttagande af konvensans alla enklaste regler, eller ens med några artiga och förbindliga ord. Han var tjock, bred, med väldiga händer, kunde inte komma in i en salong och ännu mindre lämna den med iakttagande af konvensans alla enklaste regler, eller ens med några artiga och förbindliga ord. Han var tjock, bred, med väldiga händer, kunde inte komma in i en salong och ännu mindre lämna den med iakttagande af konvensans alla enklaste regler, eller ens med några artiga och förbindliga ord.

NIRSTEDT/LITTERATUR

Nils Håkanson får Augustpriset för sin bok "Dolda gudar". Foto: Christine Olsson/TT

AUGUSTPRISET

▶ "Dolda gudar" av Nils Håkanson får Augustpriset 2021 i fackbokskategorin

Teoretiskt ramverk (1): översättningsvetenskap

**Deskriptiva översättningsstudier
(DTS)** (t.ex. Toury 2012)

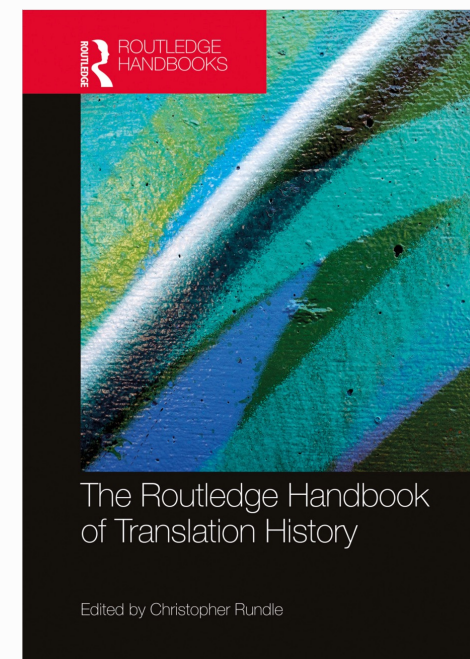
Översättningssociologi

(t.ex. Wolf & Fukari (eds) 2007; Chesterman 2009)

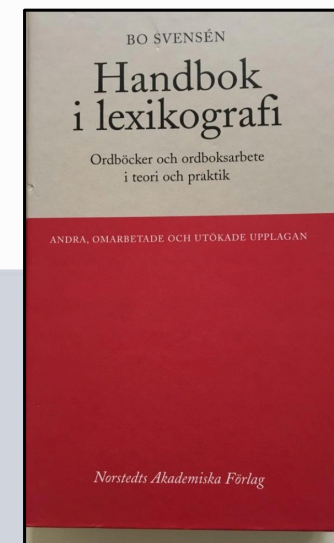
Översättare som aktörer

(t.ex. Pym 2008; Chesterman 2009;
Kaindl et al. (eds) 2021; Rundle (ed.) 2021)

Teoretiskt ramverk (2): (meta)lexikografi

(t.ex. Svensén 2004)

Megastruktur

Urval av artiklar i SÖL
(Kleberg 2009, 2012, [www])

Makrostruktur

Struktur för artiklar i SÖL
(1) Biografi (2) Beskrivning (3) Karakteristik
(fotografi av översättaren) samt bibliografi
(Manusanvisningar 2015; jfr Vainiomäki 2017)

Mikrostruktur

Urval av och disposition av information i enskilda artiklar i SÖL
(Manusanvisningar 2015; jfr Vainiomäki 2017)

3. Material och metod

Åke Ohlmarks, 1911–1984

Åke Joel Ohlmarks föddes den 3 juni 1911 i Kristianstad, där fadern Carl Joel var en välbeställd grosshandlare. Hans mor var född Anna Lovisa Larsson. Efter studentexamen vid Malmö högre allmänna läroverk 1929 skrev Ohlmarks in sig vid Lunds universitet, där han läste nordiska språk och religionshistoria. I det lundsiska studentlivet blev Ohlmarks genast en uppskattad tillfällesdiktare, spexförfattare och revyartist. Efter sin fil.kand. 1932 var han under drygt ett år redaktör för studenttidningen *Lundagård*, varefter han varvade tjänster som svensk lektor i Tübingen och Reykjavik med högre studier. Doktorsavhandlingen i religionshistoria *Heimdalls Horn und Odins Auge* (1937) fick kritik för bristande filologisk noggrannhet och inte heller nya forskningsinsatser ledde till docentbetyg. Därmed var Ohlmarks akademiska karriär i stort sett över. Själv hävdade Ohlmarks, bland annat i memoarboken *Doktor i Lund* (1980), att hans avhandling blev snålt bedömd på grund av motsättningar bland ämnesföreträdarna, men även för att han i satiriska verser i *Lundagård* hade drivit med de professorer som senare skulle betygsätta den.

Åren 1941–1945 var Ohlmarks utlandslektor i Greifswald där han också var med och grundade ett religionsvetenskapligt institut, som han förestod fram till krigsslutet; han lämnade staden kort innan den invaderades av Röda armén. Han beskylldes senare av Ivar Harrie i *Expressen* för att ha varit nazist, vilket han förnekade. Tidningen prickades av Pressens opinionsnämnd för "obevisade och kränkande beskyllningar" (*Expressen* 3/3 1961). Historikern Andreas Åkerlund har beskrivit Åke Ohlmarks hållning under åren i Greifswald som opportunistisk och en blandning av "anpassning, samarbete och okunnighet". Dock anpassade Ohlmarks inte sina forskningsresultat till den rådande nationalsocialistiska ideologin.

I sin fortsatta verksamhet kom Ohlmarks att prioritera uppfinningsrikedom och språkglädje. Han författade ett flertal historiska översiktsverk, konstruerade korsordslexikon och var en påhittig rimmare som med stor förtjusning översatte vers. Hans poetiska lösningar var ofta originella och djärva, men begripligheten och troheten fick ibland stryka på foten till förmån för neologismer och språkliga fornlämningar om vartannat.

Från 1950 till 1959 var Ohlmarks anställd som författare och manuschef

Foto: Pea Björklund/IBL Bildbyrå

Bibliografi

Gå till detaljerad bibliografi

SORTERA PÅ [År](#) [Författare](#) [Titel](#)

Om Åke Ohlmarks

900-talspoesi på 1900-talssvenska / Fries, Ingegerd
Shakespeares magi på svenska / Fagerström, Allan
Sjuk av hela ämnet / Holmberg, Lars
Shakespeare och hans översättare / Fagerström, Allan
Ohlmarks falsarium / Lindqvist, Sven
Letters of J. R. R. Tolkien / Tolkien, J. R. R.
Ohlmarks vs. Tolkien / Lamm, Carl
I skuggan av Osannolike Ohlmarks / Vennberg, Karl
Åke J Ohlmarks / Jarring, Gunnar
Fantasy / Holmberg, John-Henri
Sagan om Ringen = The Lord of the Rings? / Jacobsen, Leif
God åkermark eller fet och fruktbar mylla? / Strömbom, Charlotte
Mellan akademi och kulturpolitik / Åkerlund, Andreas

Skrifter av Åke Ohlmarks

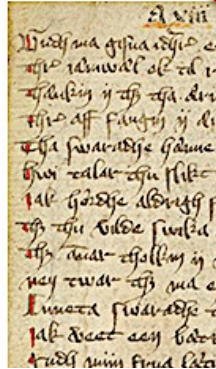
Sagan om Tolkien / Ohlmarks, Åke
Tolkien-lexikon med allt från Alvhem till Örtplyte / Ohlmarks, Åke
Doktor i Lund / Ohlmarks, Åke

Översättningar i bokform

Eddans gudasånger
Eddans hjältesånger
Den glömda Eddan
Den okända Eddan
Ivar skalds martyrkvåde om tronkrävaren Sigurd slemmedjäknes död / Ívarr Ingimundarson
Sagan om ringen / Tolkien, J. R. R.
Tibet mitt förlorade land / Thubten Jigme Norbu & Harrer, Heinrich
Sagan om de två tornen / Tolkien, J. R. R.
Nostradamus' profetior / Nostradamus
Fornordisk lyrik
En gyllene bok om myter och legender / White, Anne Terry
Fornordisk lyrik
Konsten att spå i kort
Snorres konungasagor / Snorre Sturlasson
Sagan om konungens återkomst / Tolkien, J. R. R.
Koranen
Konsten att spå i hand
Giltig Ronda från Hem / Tolkien, J. R. R.

Eufemiavisorna

Eufemiavisorna är den traditionella samlingsbeteckningen på tre högmedeltida svenska riddarromaner, avfattade på vers: *Herr Ivan* eller *Ivan lejonriddaren*, *Hertig Fredrik av Normandie* och *Flores och Blanzeflor*. Dessa tre framstår – jämte den obetydligt yngre *Erikskrönikan* – för eftervärlden som kärnan i den svenska medeltidens höviska litteratur. Eufemiavisorna utgör vårt språkområdes äldsta prov på litterär fiktion. De är

Japansk litteratur på svenska

Den japanska litteraturen har redan från den första introduktionen av de kinesiska skrivtecknen på 500-talet varit svår att definiera. De tidiga texterna var i huvudsak buddistiska skrifter, författade på kinesiska eller med hjälp av kinesiska tecken. Eftersom de två språken, japanska och kinesiska, tillhör olika språkfamiljer och har olika grammatiska struktur var det kinesiska skriftsystemet från början otympligt att använda om man inte var en välutbildad aristokrat eller munk. Efter att först ha skapat ett system där vissa tecken användes för sin betydelses skull och andra som fonetiska symboler, började författarna experimentera med förkortningar för de fonetiska tecknen och nådde så småningom fram till de två fonetiska alfabeten, *hiragana* och *katakana*.

Murasaki Shikibus *Genjis roman*. En japansk *Don Juan* för 1000 år sedan (1928), i översättning av Annastina Alkman.

Schlageröversättning

Översättning av texter till schlager och populärmusik hör till de områden där de friaste översättningsstrategierna praktiseras. Som för all sångbar översättning gäller att måltextern vanligen inte kan vara särskilt ordagrann om den ska sjungas till den föreliggande källsångens musik.

Musiken såslags stroff och rim. Eimöjlig av helt oväntatolkningsfri hos måltextanpass. Efter i spridningsschlageröv och den m

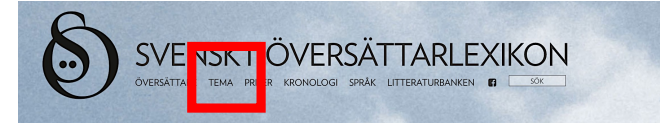

SVENSKT ÖVERSÄTTARLEXIKON

ÖVERSÄTTARE TEMA PRISER KRONOLOGI SPRÅK LITTERATURBANKEN SÖK

Priser för översättare

- Albert Bonniers 100-årsminne
- Boklotteriets stipendier till översättare
- Einar Hansens översättarpris
- Elsa Thulin-priset
- Eric och Ingrid Lilliehööks stipendium
- Göran O. Erikssons Stipendium
- Jacques Outin-priset
- Kulturhuset Stadsteaterns internationella litteraturpris
- Letterstedtska priset för översättningar
- Litteraturfrämjandets stipendier till översättare
- Rabén & Sjögrens översättarpris
- Samfundet De Nios översättarpris
- Stiftelsen Natur och Kulturs översättarpris
- Svenska Akademiens tolkningspris
- Svenska Akademiens översättarpris
- Svenska Deckarakademiens pris för berömvärd översättargärning
- Sveriges Författarfonds premium till personer för belöning av litterär förtjänst
- Tidningen Vi:s litteraturpris
- Trevipriset
- Årets översättning

Kronologi 1437–1699

Kronologin listar lexikonets översättare för en viss tidsperiod. Klicka och dra kontrollerna på tidsaxeln för att avgränsa tidsperioden. Kronologin baseras på utgivningsår för översättarnas verk, begränsat av deras levnadsperiod. Den ger därmed en approximativ bild av deras verksamhetsperiod.

Nicolaus Balk (1540–1611)
Petrus Brask (1650–1691)
Jöns Budde (1437–1491)

Sigfridus Aronus Forsius (1560–1624)
Petrus Johannis Gothus (1536–1616)
Jonas Rugman (1636–1679)

Ericus Benedicti Schroderus (1580–1647)
Olof Swensson Lemwijk (1640–1677)
Johan Sylvius (1620–1690)

Språk

Denna sida visar kopplingar mellan språk, verk och översättare i översättarlexikonet. **Originalspråk** listar språk och översättare utifrån originalverkens språk. Eftersom verk kan vara andrahandsöversättningar visar dessa listor inte nödvändigtvis vilket språk översättaren har översatt från. **Översatta från** listar språk som översättningen har gjorts från. I denna vy ignoreras alltså originalspråket om det rör sig om en andrahandsöversättning. **Översatta till** listar de språk, utom svenska, som översatts till.

Originalspråk

Alla språk

Afrikaans

Harriet Alfons (1923–2015) – VERK

Albanska

Bo Carpelan (1926–2011) – VERK

Sven Collberg (1919–2003) – VERK

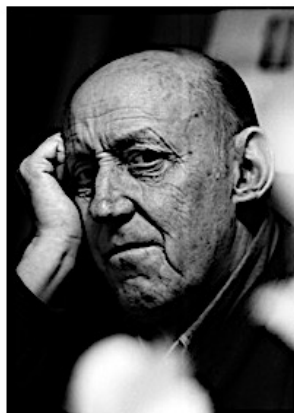

Foto: Charlotta Boucht

Bibliografi – Bo Carpelan

Språkurval och sortering

Albanska

År

Översättningar i bokform

Bidrag

Gurakuqi, Mark

Vår / översättning Bo Carpelan

ORIGINALSPRÅK Albanska

KÄLLTITELNS SPRÅK Engelska

INGÅR I Horisont. – 6(1959): 4, s. 13

| ANDRA VERK AV GURAKUQI, MARK

Siliqi, Dragi

Livet börjar på nytt / översättning Bo Carpelan

ORIGINALSPRÅK Albanska

KÄLLTITELNS SPRÅK Engelska

INGÅR I Horisont. – 6(1959): 4, s. 13

| ANDRA VERK AV SILIQUI, DRAGI

Caci, Alex

Modern och freden / översättning Bo Carpelan

ORIGINALSPRÅK Albanska

KÄLLTITELNS SPRÅK Engelska

INGÅR I Horisont. – 6(1959): 4, s. 12-13

| ANDRA VERK AV CACI, ALEX

Nobelpriset i litteratur till Doris Lessing

Publicerad 11 oktober 2007

Årets Nobelpris i litteratur tilldelas den brittiska författaren Doris Lessing. Det meddelade Svenska akademins ständige sekreterare Horace Engdahl traditionsenligt vid klockan 13 i eftermiddags.

Sök i artiklar och efter verk

Artiklar

Harriet Alfons (1923-2015)
Översättare

Sonja Bergvall (1907-1989)
Översättare

Fredrik August Dahlgren (1816-1895)
Översättare

Dorothea Dunckel (1799-1878)
Översättare

Mårten Edlund (1913-1987)
Översättare

Gustaf Eriksson (1789-1865)
Översättare

Kerstin Hallén (1922-2012)
Översättare

Ulla Hornborg (1910-2000)
Översättare

Jadwiga P. Westrup (1921-1988)
Översättare

Trevipriset
Översättarpris

Gotthold Ephraim Lessing (1729–1781)

Gustaf Eriksson (1789-1865)
Översättare

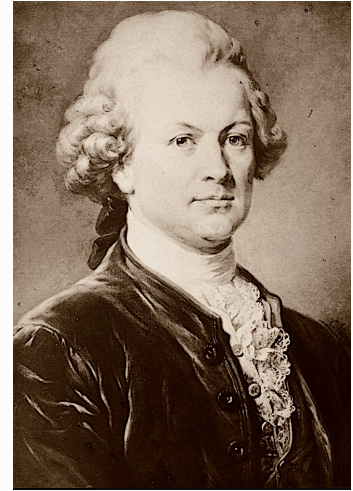
Dorothea Dunckel (1799-1878)
Översättare

Fredrik August Dahlgren (1816-1895)
Översättare

Ulla Hornborg (1910-2000)
Översättare

Doris Lessing (1919–2013)

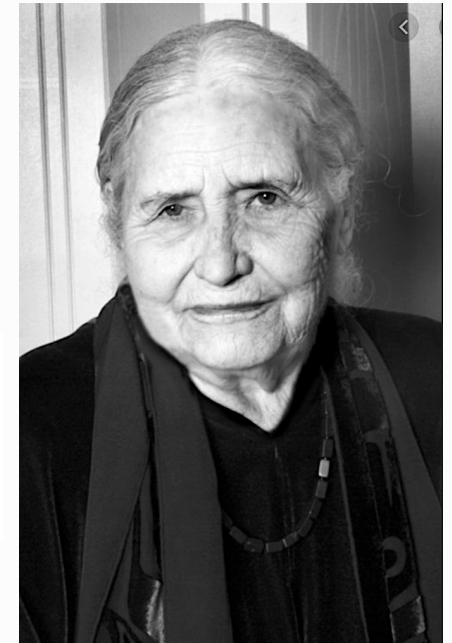
Harriet Alfons (1923-2015)

Översättare

Sonja Bergvall (1907-1989)

Översättare

Mårten Edlund (1913-1987)

Översättare

Kerstin Hallén (1922-2012)

Översättare

Jadwiga P. Westrup (1921-1988)

Översättare

Material: SÖL (uppgifter 22 mars 2021 respektive 15 juni 2022)

Kategorier	Antal artiklar	Antal översättare
Översättare	418 resp. 419	418 resp. 419
Tema: "översättarpar"	5	10
Totalt	423 resp. 424	428 resp. 429

Material: BLF och UvF

Biografiskt
lexikon för Finland

BLF

[Första sidan](#) [Artiklar A–Ö](#) [Sök artiklar](#) [Sökanvisningar](#) [Om BLF](#)

[Svenska](#) [Suomeksi](#)

Uppslags-
verket
Finland

[Start](#) [Sök](#) [Om uppslagsverket](#) [Uppslagsverkets historia](#)

Material: SKBL och Libris

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon

Fri sökning

Till avancerad sökning

[KVINNOR A-Ö](#) [KRONOLOGI](#) [KARTA](#) [ARTIKELFÖRFATTARE](#) [OM SKBL](#) [KONTAKT](#) [QUIZ](#) [IN ENGLISH](#)

[HJÄLP](#) | [IN ENGLISH](#) | [ANPASSA](#) | [MINA BIBLIOTEK](#) | [RENSA HISTORIK](#) | [LOGGA IN](#)

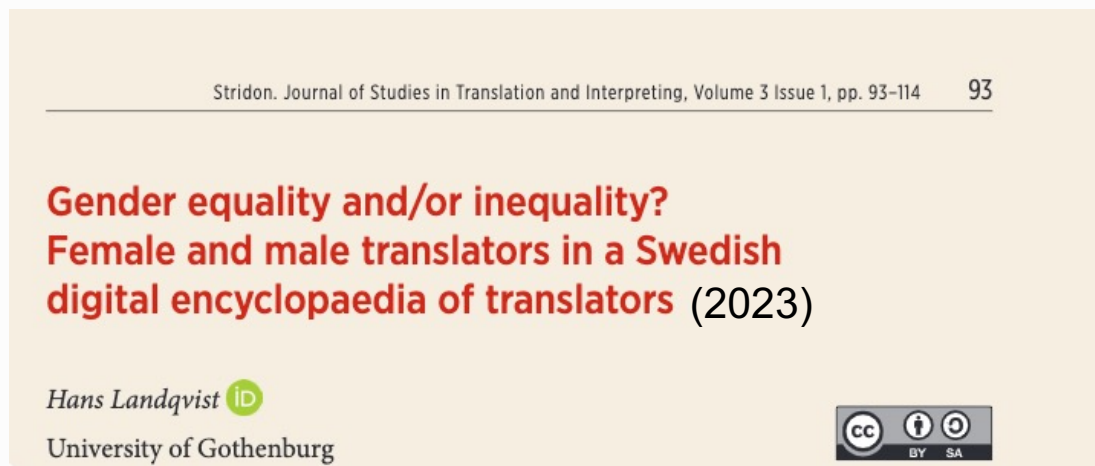
[Start](#) [Utökad sökning](#) [Bläddra ämnesvis](#) [Index A-Ö](#) [Boolesk](#) [Deldatabaser](#) [Sökhistorik](#)

[Mina bibliotek](#)

”Metod-k-adjektiv”

- **K**vantitativa uppgifter – inom SÖL
- **K**valitativa innehållsanalyser – ”signalord” i SÖL
- **K**omparativa studier – olika resurser gentemot SÖL

4. Några frågor, resultat och slutsatser

Finlandssvenska översättare i *Svenskt översättarlexikon* utifrån översättningssociologiska utgångspunkter (2022)

Hans Landqvist

Konferenspresentation 2021: forskningsfrågor

(F1) Vilka upplysningar ges om "betydelsefulla" finlandssvenska översättare till svenska i SÖL?

SÖL:s mikrostruktur och makrostruktur

(F2) Vilka "betydelsefulla" finlandssvenska översättare till svenska ingår i SÖL – och vilka kunde möjligen tillkomma?

SÖL:s megastruktur

”finlandssvensk” = ?

”När det gäller tematiken i denna antologi är intersektionalitetsbegreppets relevans förenklat uttryckt att **min identitet och samhällsposition som finlandssvensk bestäms också av annat än att jag talar svenska**. Hur stark ens identitet som finlandssvensk är, och uppfattas vara, påverkas av många faktorer. Det kan ses som ’mer finlandssvenskt’ att höra till en viss klass, ha en viss smak, bo på en viss ort etc. än att höra till en annan klass, ha andra smakpreferenser eller bo på en annan ort.” (Klinkmann et al. 2017:15, tillagd fet stil)

Metod

- Sökningar på ”**signalord**” i SÖL, BLF respektive UvF

Signalord i SÖL

finlandssvensk*; finländ*; Finland*; Svenskfinland*; svenskspråk*;
finlandssvenska*; finlandism*; finn*; finsk*; fennicism*; namn på finländska orter
och/eller landskap; Ryssland*; ryss*; rysk*; russicism*; Sovjet*/sovjet*; translator*

Signalord i BLF och UvF

översättar*, översättning*, översatt*; translator*

- Närläsning av aktuella artiklar: **innehållsanalys** utifrån signalord > forskningsfråga (1)
- **Komparativ analys** SÖL, BLF & UvF > forskningsfråga (2)

(F1) Antal "finlandssvenska översättare" i SÖL (n = 33)

	namn på finländska orter och/eller landskap	finlands- svensk* finländ* finn*	finsk* fennicism*	svensk- språk* finlands- svenska* finlandism*	Finland* Svensk- finland*
Antal översättare	31	24 + 6 + 1	27 + 1	5 + 3 + 1	6 + 1
	rysk* russicism*	ryss*	Sovjet*/ sovjet*	Ryssland*	translator*
Antal översättare	7 + 0	4	4	3	1

(F1) Geografiska upplysningar

(1) *Otto Adolf Meurman, 1817–1850*

”Meurman föddes den 28 januari 1817 i byn **Jokiois** i **Padasjoki**, **Finland** [...]”

(2) *Lorenz von Numers, 1913–1994*

”Torbjörn Lorenz Gustaf Gunnar von Numers föddes den 25 januari [1913] i **Åbo**. [– – –] Till Sverige flyttade von Numers 1947, och därifrån 1959 till Frankrike, där han sedan förblev bosatt.”

(3) *Harry Järv, 1921–2009*

”Harry Järv föddes den 27 mars 1921 i **Korsholm**, **Österbotten** och avled den 21 december 2009 i Stockholm.”

(F1) Upplysningar om (tilldelad) grupptillhörighet

(4) *Ralf Parland, 1914–1994*

”Ralf Parland var **finlandssvensk** författare, kritiker och översättare, från 1948 verksam i Sverige.”

(5) *Aline Pipping, 1863–1963*

”Den **finlandssvenska** översättaren Aline Pipping är idag nästan enbart ihågkommen för sin översättning av Dantes *Divina Commedia*.”

(6) *Jöns Budde, 1437–1491*

”Han var **finlandssvensk** munk i birgittinorden och den svenska medeltidens främste latinöversättare.”

(F1) Upplysningar om språklig bakgrund och bedömningar av språklig kompetens (1)

(7) *Henning Söderhjelm, 1888–1967*

”Han hade den privilegierade uppväxten som en **svenskspråkig** adlig gosse i det ryska storfurstendömet Finland.”

(8) *Elmer Diktonius, 1896–1961*

”Diktonius var **tvåspråkig (svenska och finska)** med svenskan som litterärt huvudspråk.”

(9) *Olga Aspelin, 1846–1910*

”De biografiska uppgifterna om Olga Aspelin är ytterst knapphändiga. Hon föddes den 18 juni i Helsingfors av ryska föräldrar. [– – –] Man kan anta att hon i likhet med sin bror, translatorn Konstantin Salamatin, gick i svensk skola och **i praktiken var helt tvåspråkig.**”

(F1) Upplysningar om språklig bakgrund och bedömningar av språklig kompetens (2)

(10) *Hjalmar Dahl, 1891–1960*

”I byn Kyyrölä lärde han sig redan som barn både **finska** och **ryska**.”

(11) *Rafael Lindqvist, 1867–1952*

”Lindqvists kunskaper i ryska var obestridligt goda, men hans språkkänsla var vacklande. **Föråldrade, styva uttryck samsades med finlandssvenska talspråksformer.**”

(12) *Hagar Olsson, 1893–1978*

[Henning Söderhjelm om Hagar Olssons översättning av Frans Eemil Sillanpääs *Hurskas kurjuus* (1919) – *Det fromma eländet* (1920)]

”Hagar Olssons tolkning är av intresse därför, att den synbarligen behärskas av en viss avsikt att bibehålla den finska språkmelodien också i svenskan [– – –] Man läser icke svenska, **man läser finska på svenska**. Detta ehuru inga beskyllningar för **finlandismer** och **tanklös efterapning av ordställningen** kunna läggas översättarinnan till last.”

(F2) Antal "översättare till svenska" i BLF och UvF (n = 48 respektive 38)

BLF	översättar*	översättning*	översatt*	translator*
Antal översättare	17	29	34	—
UvF	översättar*	översättning*	översatt*	translator*
Antal översättare	22	17	5	2

(F2) Finlandssvenska översättare till svenska utifrån SÖL och/eller BLF och/eller UvF

	Enbart SÖL	SÖL och BLF	SÖL och UvF	SÖL, BLF och UvF	Totalt SÖL
Antal översättare	11	7	6	9	33
	X	Enbart BLF	Enbart UvF	Både BLF och UvF	Totalt BLF och UvF
Antal översättare	X	26	17	6	48 respektive 38

(F2) Översättare till svenska i både BLF och UvF – men inte i SÖL

Översättare	Översättningar
Lars Huldén, 1926–2015	Verk av bl.a. Shakespeare, Molière och finskspråkiga författare, <i>Kalevala</i> (1999)
Thomas Warburton, 1918–2016 [artikel i SÖL fr.o.m. 2022]	Joyce, <i>Odysseus</i> (1946, rev. 1993), verk av bl.a. Shakespeare och Lee Masters, Kilpi, <i>I salen på Alastalo</i> (1997)
Karl Collan, 1828–1871	<i>Kalevala</i> (1864, 1868, ny uppl. 1922)
Olaf Homén, 1879–1949	[förkortad] <i>Kalevala</i> (1944, rev. 1947)
Ivar August Heikel, 1861–1952	Verk av bl.a. Eusebios (1937), Xenofon (1944), Plutarchos (1949)
Emil Zilliacus, 1878–1961	Aischylos samtliga bevarade dramer (1929–1934)

Slutsatser

(F1) Befintliga finlandssvenska översättare (33 av 428) i SÖL:s mikrostruktur och makrostruktur framträder främst genom:

- Geografiska upplysningar
- Upplysningar om (tilldelad) grupptillhörighet
- Upplysningar om språklig bakgrund och bedömningar av språklig kompetens

(F2) Överensstämmelser mellan SÖL:s megastruktur samt BLF och/eller UvF (22 av 33 översättare – 11 endast i SÖL)

Tillkommande finlandssvenska översättare, utifrån BLF och UvF, till SÖL:s megastruktur skulle i första hand kunna vara:

- Lars Huldén [inte i SÖL 2023] och Thomas Warburton [i SÖL 2023]
- Översättare från finska
- Översättare från klassiska språk

Artikel (2023): forskningsfrågor

RQ (1) What is the ratio of entries about female and male translators in the SwET, and how can the ratio be explained?

RQ (2) How are the partners in the sub-category Translator Couples (i.e., two translators living together), included in the SwET categories Translators and Themes, treated from a mainly quantitative perspective?

RQ (3) How are the partners in the sub-category Translator Couples, included in the SwET category Translators, described, characterized and evaluated from a mainly qualitative perspective?

Material och metod

- SÖL (totalt 494 artiklar – Översättare, Teman, Priser)
- SKBL
- Libris

”I dagsläget finns omkring 500 artiklar synliga, men många fler är redan planerade. Publiceringstakten är beroende av den finansiering som projektet lyckas mobilisera.”
(Kleberg [www])

(F1) Antal kvinnor och antal män i kategorierna Översättare och Tema

(F2) ”Översättarpar” identifieras med hjälp av signalord

(F3) ”Översättarpar” beskrivs, karakteriseras och värderas: manuell kodning – vid två tillfällen

(F1) Antal och andel kvinnliga och manliga översättare

Table 2. Female translators (FT) and male translators (MT) in the SwET, active during the periods 1437–1699, 1700–1799, 1800–1899, 1900–1999 and 2000–2022, absolute figures and percentages.

Main categories	FT 1437– 1699	MT 1473– 1699	FT 1700– 1799	MT 1700– 1799	FT 1800– 1899	MT 1800– 1899	FT 1900– 1999	MT 1900– 1999	FT 2000– 2022	MT 2000– 2022
Translators	–	9	4	25	39	117	105	200	9	27
Themes	–	–	–	–	–	–	5	5	1	1
Total, FT and MT	– (0.0%)	9 (100.0%)	4 (13.8%)	25 (86.2%)	39 (25.0%)	117 (75.0%)	110 (34.9%)	205 (65.1%)	10 (26.3%)	28 (73.7%)

OBS! En och samma översättare kan vara aktiv under två perioder: 1800- och 1900-tal respektive 1900- och 2000-tal.

(F1) Kompletterande orsaker till manlig dominans i SÖL

(1) Principer för urval av översättare ("betydelsfulla översättare" = ?)

(2) Brist på kunskap om kvinnliga översättare (jfr Furuland 2007; Bachleitner 2013)

Exempel

Carolina Wancke (1808–1879), Ellen Wester (1873–1930), "E. Weer"

(3) Villkor i samhället för kvinnliga översättare (jfr Hansson 1982; Furuland 2007; Akujärvi 2018)

Exempel

Anna Maria Lenngren (1754–1817)

(4) Kvinnliga översättare får inte erkännande och/eller ersättning för sitt arbete (jfr Bachleitner 2013; Håkanson 2021)

Exempel

Gerda Örnulf (?–?), gift med *Gunnar Örnulf (1888–1935)* åren 1911–1919

(F2) Översättarpar [Translator Couples – TrCs] i Översättare och Tema

Table 3. TrCs in the SwET (n=45): absolute figures and percentages.

Main categories	Articles about a female and a male translator	Articles about a female translator	Articles about a male translator
Translators	10	6	24
Themes	5	–	–
Total	15 (33.3%)	6 (13.3%)	24 (53.3%)

(F2) Översättarpar i Översättare: jämlika parter

Maj Frisch (1918–1980)

Foto: Privat

Paul Frisch (1918–2011)

Foto: Privat

(F2) Översättarpar i Översättare: *inte* jämlika parter

Cilla Johnson (1911–2002)

Foto: Anders Johnson

Eyvind Johnson (1900–1976)

Foto: Jan de Meyere

(F2) Översättarpar i Översättare: olika profiler

Brita Edfelt (1908–2006)

Foto: Lütfi Özkök

Johannes Edfelt (1904–1997)

Foto: Berndt Klyvare

(F2) Översättarpar i Översättare: olika kompetenser

Alfred Jensen (1859–1921)

Foto: Ferdinand Flodin

Karin Jensen (1866–1928)

Foto: KB

(F2) Översättarpar i Tema: jämlika parter och kompletterande kompetenser (1)

P A Westrin

P A Westrin var den signatur som användes av makarna Maibrit Westrin (1924–2022) och Per Anders Westrin (1924–2003) då de under en stor del av efterkrigstiden översatte serietidningen *Kalle Anka & Co* till svenska.

Foto: Privat

(F2) Översättarpar i Tema: jämlika parter och kompletterande kompetenser (2)

Ivo Iliste och Birgitta Göranson Iliste

Paret Ivo Iliste och Birgitta Göranson översatte tillsammans en mängd betydande verk ur den moderna estniska litteraturen och lade därigenom grunden för en varaktig svensk import av litteratur från det östra grannlandet.

Foto: Privat

(F3) Översättarpar [TrCs] i Översättare

Table 4. TrCs in Translators: formulations expressing gender equality and gender inequality, absolute figures.

Formulations expressing	Articles about a female and a male translator	Articles about a female translator	Articles about a male translator
gender equality	8	4	15
gender inequality	2	–	9
Total	10	4	24

(F3) Översättarpar: "saknade" kvinnor (1)

Karl G. Fredriksson (1941–2015)

"Under studietiden träffade Fredriksson sin blivande hustru och samarbetspartner Lilian Ivansdotter Carlsson från Vilhelmina. De gifte sig 1969 och kom yrkesmässigt att bilda ett radarpar. **De föreläste tillsammans, reste tillsammans, skrev och översatte tillsammans.** Parallellt arbetade Lilian Fredriksson dessutom som lärare fram till sin pensionering."

Gösta Knutsson (1908–1973)

"Från 1957 gjorde han ofta sina **översättningar tillsammans med hustrun Erna.** Hon var dotter till författaren Uno Eng och de hade gift sig 1947. **Ganska snart blev hon också översättare i sin egen rätt.**"

(F3) Översättarpar: "saknade" kvinnor (2)

Harry Järv (1921–2009)

"Det viktigaste verket och den mest fordrande av Järvs översättningar var *Vergilii död (Der Tod des Vergil)* av Hermann Broch som utkom 1966. Arbetet krävde all fritid under tre år – **och Barbro Järvs insats att renskriva översättningen.**"

Hugo Hultenberg (1870–1947)

"Tillsammans med sin hustru Maud överförde han till svenska närmare trehundra verk av författare som Stefan Zweig, Herman Melville, Anatole France, Sinclair Lewis, Maeterlinck, Romain Rolland och Rabindranath Tagore, därtill populärvetenskapliga arbeten, biografier och politisk litteratur."

"Hultenbergs stora produktivitet förbryllade. Många trodde att han lejde bort en del av arbetet till andra men kunde aldrig få några bevis på det. 'Helt naturligt', skriver dottern Gunnel Lilja: **'det fanns inga andra medarbetare än Mor, men hon översatte aldrig själv något under Fars livstid'.**"

(F3) Översättarpar: "saknade" kvinnor (3)

Alex Milits (1932–2012)

"Under studieåren lärde Milits känna sin blivande hustru Birgitta, sedermera gymnasielärare och kulturskribent. **Hon skulle spela en betydande roll vid förverkligandet av makens viktiga insats som översättare.**"

"När Alex Milits påbörjade översättningsarbetet på 1980-talet fanns det bara en tidigare översättning av *Kalevipoeg* till svenska: [...]" **Det var inte utan stor hjälp från sin hustru Birgitta som Milits lyckades hitta den rätta språknivån på svenska.**"

Mårten Edlund (1913–1987)

"Möjligen hade han redan tidigt börjat översätta tillsammans med sin andra hustru, Ruth, född Nilsson, med vilken han gift sig 1946. Mårten och Ruth Edlunds namn står tillsammans på sju översättningar 1951–1960, mestadels detektivromaner; men med tanke på makens otroligt höga produktion finns det alltså skäl att misstänka att hustrun lämnat fler bidrag. I nämnda intervju med Liffner nämns emellertid bara att Ruth Edlund är sin makes 'ständiga biträde' och att hon inte gärna vill 'höra talas om, än mindre nämna, sin medverkan'."

Slutsatser

- (F1) Antal och andel kvinnliga översättare i SÖL – **ojämlikhet**, särskilt före 1800-talet
- (F2) Kvinnliga och manliga översättare i översättarpar i Översättare och Tema – **jämlikhet och ojämlikhet**
- (F3) Beskrivningar, karakteristiker och värderingar av kvinnliga och manliga översättare i översättarpar i Översättare – **jämlikhet och ojämlikhet**, särskilt vad gäller (hittills) ”saknade” kvinnor i SÖL

5. Några forskningsfunderingar för framtiden

- Priser till översättare – artiklar i SÖL (jfr t.ex. Svahn 2021)
- Översättare av litteratur för barn och unga i SÖL (jfr t.ex. Vogel 2021)
- hbtqia+, översättning och översättare (jfr t.ex. Baer & Kaindl 2018)
- Utnyttjade resurser och/eller ”nya” resurser
- Komparativa studier av översättarlexikon: mega-, makro- och mikrostruktur (jfr t.ex. Vainiomäki 2017)

Bildmaterial

Merparten av bildmaterialet i presentationen är hämtat ur Svenskt översättarlexikon – SÖL, <https://litteraturbanken.se/oversattarlexikon/>, men ett mindre antal bilder är hämtade från andra källor.

Bild 4. Bilden av den äldre toppmenyn för SÖL är nedladdad från den tidigare versionen av lexikonet, och därmed från den dåvarande webbplatsen för Södertörns högskola.

Bild 5. Fotot på Lars Kleberg är hämtat från <https://www.nok.se/forfattare/k/lars-kleberg/>

Bild 5–6. Menyn för Litteraturbanken och utdraget ur Litteraturbankens artikel om Karin Boye är hämtade från <https://litteraturbanken.se> respektive <https://litteraturbanken.se/forfattare/BoyeK> Fotot av Karin Boyes staty i Göteborg är hämtat från [https://sv.wikipedia.org/wiki/Karin_Boye_\(staty\)](https://sv.wikipedia.org/wiki/Karin_Boye_(staty))

Bild 7. Fotona på *The Oxford History of Literary Translation 1–4* och *Suomennoskirjallisuuden historia 1–2* är hämtade från <https://global.oup.com/academic/content/series/o/oxford-history-of-literary-translation-in-english-hlte/?cc=se&lang=en&> respektive <https://kauppa.kierratyskeskus.fi/suomennoskirjallisuuden-historia-osat-1-2.html>

Bild 8. Toppmenyerna för de fem översättarlexikonerna är hämtade från <http://danskoversaetterleksikon.dk>, <https://www.oversetterleksikon.no>, <https://www.vertalerslexicon.nl>, <http://www.uelex.de/> och https://translex.ege.edu.tr/eng-6067/turkish_translator_lexicon.html

Bild 14. Siluettbilden är hämtad från <https://www.varmland.bio/rpn655d/>

Bild 17. Fotot på *Dolda gudar* är hämtat från <https://nirstedt.se/dolda-gudar/> och nyheten om Augustpriset till boken och Nils Håkanson från <https://sverigesradio.se/artikel/dolda-gudar-av-nils-hakansson-far-augustpriset-2021-i-fackbokskategorin>

Bild 18. Fotona på *Literary Translator Studies* och *The Routledge Handbook of Translation History* är hämtade från <https://benjamins.com/catalog/btl.156> respektive https://www.routledge.com/The-Routledge-Handbook-of-Translation-History/Rundle/p/book/9781138192058?qclid=CjwKCAiAx_GqBhBQEiwAIDNAZmNGwflkUDRqgERJV3qESSlzaJgWsR9mB-MFt0N2fiIU5kyZKsUdVxoCVZ8QAvD_BwE

Bild 19: Fotot på *Handbok i lexikografi* är hämtat från <https://www.adlibris.com/se/bok/handbok-i-lexikografi-ordbocker-i-teori-och-praktik-9789172272699>

Bild 25–27. Fotona på översättare är hämtade från den första versionen av SÖL och därmed från den dåvarande webbplatsen för Södertörns högskola.

Bild 25. Fotot på Doris Lessing är hämtat från <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/2007/lessing/facts/>, och texten om Nobelpriset i litteratur är hämtad från <https://www.svt.se/kultur/nobelpriset-i-litteratur-till-doris-lessing-1>

Bild 26. Bilden på Gotthold Ephraim Lessing är hämtad från <https://www.britannica.com/biography/Gotthold-Ephraim-Lessing>

Bild 27. Se ovan om fotot på Doris Lessing.

Bild 29. Toppmenyerna för BLF och UvF är hämtade från <https://www.blf.fi/> respektive <https://uppslagsverket.fi/sv/start/>

Bild 30. Toppmenyerna för SKBL och Libris är hämtade från <https://skbl.se/sv> respektive <https://libris.kb.se/>

Referenser

- Akujärvi, Johanna. 2018. A Male Privilege? Woman and the History of Swedish Translations of Ancient Literature before 1900. I: Herrero López, Isis, Cecilia Alvstad, Johanna Akujärvi & Synnøve Skarsbø Lindtner (eds), *Gender and Translation. Understanding Agents in Transnational Reception*. Vita Traductiva 10. Montreal: Éditions québécoises de l'oeuvre, 31–57.
- Bachleitner, Norbert. 2013. From scholarly to commercial writing: German women translators in the age of the "Translation factories". *Oxford German Studies* 42(2), 173–188.
- Baer, Brian James & Kaindl, Klaus 2018. Introduction: Queer(ing) Translation. I: Baer, Brian James & Kaindl, Klaus (eds), *Queering Translation, Translating the Queer. Theory, Practice, Activism*. Routledge Advances in Translation and Interpreting Studies 28. New York & Abingdon: Routledge, 1–10.
- BLF = *Biografiskt lexikon för Finland*. <https://www.blf.fi/>
- Chesterman, Andrew 2009. The Name and Nature of Translator Studies. *Hermes. Journal of Language and Communication Studies* 42, 13–22.
- Dahl, Alva 2021. *Slå rot i förvandlingen. Gunnel Vallquists liv och livshållning*. Malmö: Ellerströms.
- Dansk oversætterleksikon*. <http://danskoversaetterleksikon.dk>
- Furuland, Gunnel 2007. *Romanen som vardagsvara. Förläggare, författare och skönlitterära häftesserier i Sverige 1833–1851 från Lars Johan Hierta till Albert Bonnier*. Stockholm: Stockholms universitet & LaGun.
- Hansson, Stina 1982. "Afsatt på Swensko". *1600-talets tryckta översättningslitteratur*. Skrifter utgivna av Litteraturvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet 5. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Hjelm-Milczyn, Greta 1996. "Gud nåde alla fattiga översättare". *Glimtar ur svensk skönlitterär översättningshistoria*. Stockholm: Carlssons.
- Håkanson, Nils 2021. *Dolda gudar. En bok om allt som inte går förlorat i en översättning*. Stockholm: Nirstedt/Litteratur.
- Kaindl, Klaus Waltraud Kolb & Daniela Schlager (eds) 2021. *Literary Translator Studies*. Benjamins Translation Library 156. Amsterdam & Philadelphia: Benjamins.
- Kleberg, Lars 2009. Att göra översättningar synliga. Om översättningshistoria och databasen Svenskt översättarlexikon. I: Jansson, Erland (red.), *En bok om böcker och bibliotek tillägnad Louise Brunes*. Huddinge: Södertörns högskola, 173–186.
- Kleberg, Lars 2012. Translations and Translators in Swedish Literary History. I: Broomans, Petra & Sandra van Voorst (eds), *Rethinking Cultural Transfer and Transmission. Reflections and New Perspectives*. Studies on Cultural Transfer & Transmission 4. Groningen: Backhuis, 61–74.
- Kleberg, Lars [www]. Om Svenskt översättarlexikon https://litteraturbanken.se/oversattarlexikon/artiklar/Om_Svenskt_oversattarlexikon
- Klinkmann, Sven-Erik, Blanka Henriksson & Andreas Häger 2017. Introduktion. I: Klinkmann, Sven-Erik, Blanka Henriksson & Andreas Häger (red.), *Föreställda finlandssvenskheter. Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*. Helsingfors: SLS, 9–25.
- Landqvist, Hans 2022. Finlandssvenska översättare i Svenskt översättarlexikon utifrån översättningssociologiska perspektiv. I: Björklund, Siv m.fl. (red.), *Svenskan i Finland 19. Föredrag vid den nittonde sammankomsten för beskrivningen av svenska i Finland, Vasa 6–7 maj 2021*. Skrifter utgivna av Svensk-Österbottniska Samfundet 82. Vasa: Åbo Akademi & Svensk-Österbottniska samfundet, 203–217.
<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/185549/Svenskan%20i%20Finland%2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Landqvist, Hans 2023. Gender equality and/or inequality? Female and male translators in a Swedish digital encyclopaedia of translators. *STRIDON: Studies in Translation and Interpreting*, 3(1), 93–114. <https://doi.org/10.4312/stridon.3.1.93-114>
Libris. <http://libris.kb.se>.
- Manusanvisningar 2015 = Manusanvisningar för artiklar i Svenskt översättarlexikon 11 november 2015.
- Monié, Karin 2008. *Ord som himlen når. Carl August Hagberg – en levnadsteckning*. Stockholm: Atlantis.
- Monié, Karin 2013. *Inte bara Walter Scott. Om översättaren Lars Arnell, framgångsrik, skuldsatt och landsflyktig landshövding*. Stockholm: Atlantis.
Norsk Oversetterleksikon. <https://www.oversetterleksikon.no>
- Pym, Anthony 2008. Humanizing Translation History. *Hermes. Journal of Language and Communication Studies* 42, 23–48.
- Rundle, Christopher (ed.) 2021. *The Routledge Handbook of Translation History*. Routledge Handbooks in Translation and Interpreting Studies. London & New York: Routledge.
- SKBL = *Svenskt kvinnobiografiskt lexikon*. <https://skbl.se/en/about-skbl>.
- Svahn, Elin 2021. Pengar och prestige, men inte publicitet? Översättarpriser i Sverige 1862–2019. *Samlaren. Tidskrift för forskning om svensk och annan nordisk litteratur* 142, 240–271.
- Svensén, Bo 2004 [1987]. *Handbok i lexikografi. Ordböcker och ordboksarbete i teori och praktik*. 2 omarb. o. utök. uppl. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.
- SÖL = *Svenskt översättarlexikon* <https://litteraturbanken.se/oversattarlexikon/>
- Torgerson, Sten 1982. *Översättningar till svenska av skönlitterär prosa 1866–1870, 1896–1900, 1926–1930*. Skrifter utgivna av Litteraturvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet 8. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Torgerson, Sten 1996. *Översättare av fiktionsprosa på den svenska bokmarknaden 1866–1900*. Skrifter utgivna av Litteraturvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet 28. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Toury, Gideon 2012 [1995]. *Descriptive translation studies – and beyond*. Revised edition. Amsterdam: John Benjamins.
Turkish Translator Lexicon. https://translex.ege.edu.tr/eng-6067/turkish_translator_lexicon.html
- UeLEX Gernersheimer Übersetzerlexikon. <http://www.uelex.de/>
- UvF = *Uppslagsverket Finland* <https://www.uppslagsverket.fi/sv/start/>
- Vainiomäki, Kim 2017. Fokus på den skönlitterära översättaren. En innehållsanalys av finska och svenska översättarprofilartiklar. Avhandling pro gradu i ämnet Svensk översättning. Helsingfors: Helsingfors universitet.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/229618/Vainiomaki_Kim_Pro%20gradu_2017.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- VNLex = *Vertalerlexicon voor het Nederlandstalig gebied*. <https://www.vertalerslexicon.nl>
- Vogel, Anna 2021. Anne på svenska. Hur tidsanda och produktionsvillkor påverkat huvudpersonens karaktärsdrag i svenska översättningar och adaptationer av *Anne of Green Gables*. *Barnboken – tidskrift för barnlitteraturforskning/Barnboken: Journal of Children's Literature Research* 44, 1–24.
- Wolf, Michaela & Alexandra Fukari (eds) 2007. *Constructing a Sociology of Translation*. Benjamins Translation Library 74. Amsterdam & Philadelphia: Benjamins.